

Aquest any celebrem el vintè aniversari de la inauguració de la base de dades *Marques d'impressors*, i ho fem amb una exposició on les imatges i les paraules es combinen per mostrar un element del llibre antic molt bonic i interessant.

Les marques d'impressor es van començar a utilitzar poc després de la invenció de la premsa tipogràfica com a senyal distintiu de qui havia produït o pagat el llibre, i el seu ús s'ha perllongat fins a l'actualitat.

El comissari de l'exposició és el bibliotecari de la Universitat di Modena e Reggio Emilia Andrea Lodi, que l'ha preparat amb l'ajuda de la Marina Ruiz, en part gràcies a una estada Erasmus+ realitzada durant una setmana al CRAI Biblioteca de Reserva.

* * * *

A cada una de les sis vitrines que conformen l'exposició, una de les imatges aplegades a la base de dades *Marques d'impressors* del CRAI Biblioteca de Reserva es retroba als jardins de l'Edifici Històric de la Universitat de Barcelona. La imatge es presenta acompanyada amb el volum del qual procedeix, i amb un petit plànol del jardí on se senyala el lloc en què es va fer la foto.

Les marques tipogràfiques han estat escollides, entre les milers contingudes a la base de dades, amb la intenció de presentar-ne certa varietat pel que fa a l'origen geogràfic i temporal. Tanmateix, hi ha contribuït el gust personal de qui ha organitzat la mostra, i l'atzar.

A la informació sobre les marques proposades i sobre els tipògrafs que en van fer ús, i sobre els possibles significats de les imatges i les paraules que les emparen, s'uneixen altres imatges i textos de variada procedència, pròxims al nucli central amb la intenció d'aprofundir el seu significat.

*

Respecte al títol de l'exposició, fa al·lusió al Gènesi 2,8-15: “Després Jahvè Déu plantà un jardí a Edèn, cap a l'orient, i va posar-hi l'home que havia format [...] Jahvé Déu prengué l'home i el posà al jardí d'Edèn perquè el conreés i el guardés”.

Al segle III a.C. el “jardí” del Gènesi va ser traduït pels Setanta, a la primera versió grega de la Bíblia, amb el terme *parádeisos*. No era el terme grec més comú per indicar un jardí, *kêpos*; procedia en realitat de Pèrsia, on *paridaeza*, en la llengua dels medes, indicava originàriament un lloc clos: *pari* significa “al voltant” i *daeza* “argila”, “maó”, “mur” (la idea de recinte tancat es troba també en l'origen de la paraula jardí: del francès *jardin*, diminutiu de l'antic *jart*, “hort”, a la vegada derivat del franc *gard*, “bardissa”, “tanca”).

Al llatí de la Vulgata, el que es va difondre per tota l'Europa occidental, el primitiu jardí de l'Edèn es dirà “*paradisus voluptatis*”. *Paradisini* és, naturalment, un diminutiu italià.

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

CRAI Biblioteca
Reserva